

Dosar nr. 3r-341/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. – V. Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Spînu împotriva Direcției Municipale pentru Protecția Drepturilor Copilului, persoană terță Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, privind contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica împotriva hotărârii din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 04 septembrie 2020, reclamantul Igor Spînu a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Municipale pentru Protecția Drepturilor Copilului, persoană terță Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, privind contestarea actelor administrative.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ depusă de Igor Spînu. A fost anulată Dispoziția nr.1438-d din 26 decembrie 2019 ”cu privire la stabilirea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, copilului XXX, născută la XXX” și Dispoziția nr.1439-d din 26 decembrie 2019 ”cu privire la stabilirea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, copilului XXX, născută la XXX” și răspunsurile la cererea prealabilă nr.S-837/4/20 și nr.S-837/5/20 din 07 august 2020 emise de Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului. A fost obligată Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului să emită actul administrativ individual favorabil privind înapoierea copiilor minori XXX, născută la XXX și XXX, născută la XXX părintelui Igor Spînu (f.d.82).

La 21 aprilie 2021 Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica a contestat cu apel hotărârea din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii prin care cerințele reclamantului să fie admise integral (f.d.87-89).

Hotărârea motivată a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost recepționată de către Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica la 06 iulie 2021 (f.d.100).

Prin încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, împotriva hotărârii din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel.

Încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de către apelantul Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, la 08 octombrie 2021 (f.d.118).

La 13 octombrie 2021 Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica a depus recurs împotriva încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii cu examinarea posibilității ca Direcția să întreprindă măsurile de rigoare pentru a înlătura neajunsurile care au dus la declararea inadmisibilității apelului depus împotriva hotărârii din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.128-131).

În motivarea recursului, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica a reiterat circumstanțele de fapt și de drept expuse la examinarea cauzei în fond.

Cât privește solicitarea privind casarea încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a indicat că, la 21 aprilie 2021 a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acționând în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale copiilor XXX și XXX.

Consideră că, studiind cererea de apel declarată de către Direcție, Colegiul urma să acorde apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

La 27 octombrie 2021, în adresa intimatului a fost expediată cererea de recurs depusă de recurent (f.d.133).

Intimatul nu a depus referință până la data examinării recursului.

La 16 noiembrie 2021, de către Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica a fost depus recurs suplimentar prin care s-a solicitat suspendarea executării hotărârii din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivarea solicitării a indicat că hotărârea din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani este irevocabilă din 30 septembrie 2021 și de la Direcție se solicită emiterea actului administrativ favorabil privind returnarea copiilor minori XXX, născută la XXX și XXX, născută la XXX părintelui Igor Spînu.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 30 septembrie 2021 (f.d.114-115), fiind notificată recurentului la 08 octombrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.118).

Recursul a fost depus de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul

Botanica la 13 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.128-131).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Studiind materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea cu privire la suspendarea executării hotărârea din 19 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și recursul depus de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica urmează a fi respinse din următoarele motive.

Din materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a reținut că prin încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, împotriva hotărârii din 19 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea apelului.

Referitor la cererea de suspendare a executării hotărârii din 19 aprilie 2021 Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă următoarele.

În conformitate cu prevederile art.195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171.

Potrivit art.278 din Codul de procedură civilă, acțiunile în contenciosul administrativ se examinează de instanțele judecătorești respective conform normelor generale ale prezentului cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația contenciosului administrativ.

Conform art.435 alin. (8) din Codul de procedură civilă, în cauzele nepatrimoniale, executarea hotărârii se suspendă la cererea motivată a recurentului.

Reieșind din conținutul actului judecătoresc contestat, rezultă că prezenta cauză poartă un caracter nepatrimonial. Astfel, recurentul urma să motiveze necesitatea suspendării hotărârii instanței de fond, cât și să indice asupra temeiurilor justificative care ar face posibilă suspendarea executării hotărârii, fapt ce nu se atestă la caz și constituie temei de respingere a cererii de suspendare.

Referitor la cadrul legal, cu privire la recursul asupra încheierii din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, se distinge în special art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, potrivit căruia, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Instanța de apel a reținut că, deși Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica i-a fost notificată hotărârea motivată a primei instanțe la 06 iulie 2021 (f.d.100), aceasta însă, nu a depus motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

În conformitate cu art.236 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil

în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Potrivit prevederilor art.232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că, la 21 aprilie 2021, Direcția, prin intermediul poștei electronice, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Hotărârea motivată din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată persoanei terțe la 06 iulie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f.d.100).

Conform art.97 alin.(1) și alin.(3) lit. c) Cod administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: prin poștă cu scrisoare recomandată.

Potrivit art.109 alin.(2) Cod administrativ, pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului, în baza art.232 alin.(2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la 06 iulie 2021 și a expirat la 05 august 2021.

În astfel de circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău corect a apreciat incidența la caz a prevederilor art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ și a declarat inadmisibil apelul depus de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica.

Este cert că recurentul, recepționând la 06 iulie 2021 hotărârea motivată a instanței de fond, nu s-a conformat prevederilor legale și nu a depus motivarea apelului în termenul stabilit la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție denotă că recurentul nu a depus diligența necesară în vederea valorificării dreptului său de acces la instanță

În acest context, instanța de recurs remarcă că importanța termenelor de procedură este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Astfel, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementările referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmăresc să asigure o bună administrare

a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice, iar cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

La fel, în cauza *Ponomaryov v. Ucraina*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În lumina acestor circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica împotriva hotărârii din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Continuând șirul logic al dezideratelor expuse mai sus, instanța de recurs apreciază ca neviabil argumentul invocat de către Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica, precum că instanța de apel urma să acorde termen apelantului pentru a înlătura neajunsurile, or stabilirea exactă a termenului procedural implică efectuarea unui calcul obiectiv al datei calendaristice concrete, al momentului de timp sau al începutului (expirării) evenimentului, fapt care permite efectuarea sau determină abținerea de la realizarea anumitor acțiuni procesuale. Omiterea termenului procedural determină decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă și faptul că nici până la etapa examinării cauzei în instanța de recurs, recurentul nu a depus apelul motivat.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu normele de drept, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica privind suspendarea executării hotărârii din 19 aprilie 2021 și cererea de recurs cu menține încheierii contestate.

Conform art. 195, art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ și art. 435 alin. (8) din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge cererea depusă de recurentul Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica cu privire la suspendarea executării hotărârii din 19 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Se respinge recursul depus de recurentul Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica și se menține încheierea din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii:

Nicolae Craiu

Aliona Miron